

Міністерство освіти і науки України
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**75-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

Том 2

02 травня – 25 травня 2023 р.

Полтава 2023

СУЧАСНИЙ ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРКТИЧНИЙ ДОСВІД СПОРУДЖЕННЯ ТИМЧАСОВОГО ЖИТЛА ДЛЯ ВПО

Країни Західної Європи мають значний досвід вирішення проблеми мігрантів та біженців починаючи з середини 20 століття, після закінчення другої світової війни. Сучасна хвиля міграційних процесів почалася під час конфліктів на Близькому Сході та після воєнного нападу РФ на Україну.

Відповідно класифікації Міжнародної організації праці, вирізняють п'ять основних видів мігрантів, серед яких - вимушені переселенці, які покинули свої країни з причини загрози їх життю та здоров'ю, до яких відносять і «біженців» [1]. Ця категорія населення, яка зазнала значні стреси в минулому, та потрапивши в нові умови та середовище, прагне відбудувати звичні та комфортні для себе умови; під час перебування в нових, незвичних умовах реагує пошуком собі подібних – з метою спільного вирішення побутових проблем; процеси самовідмежування біженців від оточуючого суспільства та відмежування громадян приймаючого суспільства від біженців є характерними, проте не є обов'язковими. Якщо ж не впливати на процеси розселення цієї категорії населення, утворення соціальних анклавів є передбачуваним явищем, з усіма супутніми негативними процесами.

У нашій країні категорія тимчасового житла для ВПО регулюються рядом законодавчих актів, але до 24.04.2022 року дана категорія розглядалася, відповідно до конституційного права як обране місце, адресно-географічні координати якого визначають приміщення, спеціально призначене для вільного проживання людини. Термін “житло” охоплює як житлові будинки, квартири та їх ізольовані частини, так і інші споруди, що використовуються для постійного проживання. Разом з тим, не визначаються житлом приміщення, призначенні для тимчасового недобровільного перебування людини, тому, відповідно до реалій сьогодення стає необхідним уточнити поняття тимчасового житла для громадян, котрі виїхали з районів бойових дій. Відповідно до проекту ЗУ «Про внесення змін до деяких законів України щодо першочергових заходів реформування сфери містобудівної діяльності», передбачається визначити поняття тимчасових споруд для життєзабезпечення населення (тимчасового проживання та обслуговування), осіб, які втратили житло внаслідок обставин, зумовлених дією воєнного стану або надзвичайної ситуації, в тому числі бойових дій, терористичних актів або проведення робіт з ліквідації їх наслідків [2]. Головними вимогами до цієї категорії житла повинні бути, крім створення повноцінних санітарно-гігієнічних та

соціальних умов проживання населення, швидкість спорудження даних об'єктів.

Європейський досвід.

Європейською комісією було прийнято рішення розподілити мігрантів поміж країнами членами ЄС, як одне з рішень кризи мігрантів в ЄС. Основою стратегії при розробленні програм розселення біженців є інтеграція у нове суспільне середовище, що передбачає переважно дисперсне розміщення мігрантів як на території адміністративних одиниць, так і в міському середовищі [4,5].

Досвід Німеччини. Німеччина прийняла вже більше мільйона біженок та біженців з України. За кількістю це друга країна Європи після Польщі. Найбільше українців розміщено в західних і південних регіонах: Північний Рейн-Вестфалія — 211 тисяч, Баварія — 153 тисячі, Баден-Вюртемберг — 125 тисяч. Українські біженці у Німеччині можуть отримати особливий статус — тимчасовий захист. Тимчасовий захист не передбачає зобов'язань перебувати у центрах прибуття, закріплюючи людину тільки за конкретним містом лише у разі отримання соціального забезпечення. Також цей статус передбачає інтеграцію в соціальну систему Німеччини .

Досвід розміщення біженців у Німеччині

Доцільно виділити певні підходи до даного питання:

1. Первісне тимчасове розселення біженців (строком 3-6 місяців) у пристосованих приміщеннях (спортивні зали, торговельні центри, універсальні зали, виробничі приміщення, ін.) та у наметових містечках;
2. Тимчасове розселення біженців (до 3 років) у тимчасовому житлі (мобільне житло модульного типу);
3. Розселення мігрантів у соціальному житлі;
4. Розселення мігрантів на основі вільного ринку.

Висновки. Аналіз зарубіжного досвіду формування житла для біженців та мігрантів засвідчив ряд проблем:

1. Часто житло для біженців вирішуються як місця їхнього концентрованого розселення, що несе в собі небезпеку соціальної ізоляції ;
2. Для вирішення даної проблеми, знайшли широке застосування прийоми інтеграції житла для соціально незахищених верств населення у складену міську структуру, а саме – рекомендації дисперсного розміщення житла як у структурі міста, так і на території житлових та громадських зон, при цьому, даний тип житла не повинен розглядатися як постійний.
3. Проведені дослідження та проектні пошуки формування типології житла для біженців та мігрантів, можуть стати основою регулювання міграційних потоків для забезпечення демографічного та економічного розвитку країни, забезпечення потреб економіки у людських ресурсах, та їх умовно раціонального територіального розподілу.

Література

1. Матеріали УВКБ ООН, (Агентство ООН у справах біженців) <https://www.unhcr.org/ua>

2. ЗАКОН УКРАЇНИ Про внесення змін до деяких законів України щодо першочергових заходів реформування сфери містобудівної діяльності (проект) <https://www.president.gov.ua/search?query>

3. Гнесь Ігор Петрович «Принципи формування соціально-інтегрованого житла» збірник наукових праць «Досвід та перспективи розвитку міст України» Діпромісто 2008 р. Режим доступу - http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/dprmu/2008_15/15_Gnes.pdf;

4. BaugesetzbuchSchaffung von Flüchtlingsunterkünften erleichternEine Ausnahmeregelung im § 246 Baugesetzbuch erleichtert den Bau von Aufnahmeeinrichtungen und Unterkünften für Flüchtlinge. Sie ist am 30. April in Kraft getreten. Режим доступу <https://www.bundesregierung.de/breg-de/service/gesetzesvorhaben/fluechtlingsunterkuenfte-2021424>

5. Geförderter Wohnungsbau in Frankfurt am Main STADTPLANUNGSAMT BAUSTEIN 2/12 Режим доступу www.stadtplanungsamt-frankfurt.de

УДК 728.1

М.О. Макуха, ст. гр. 201-А

О.В. Макуха, ст. викл.

Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

МОДУЛЬНІ МІСТЕЧКА. СВІТОВИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД

Сьогодні проблема розміщення вимушено переміщених осіб на короткий та довгостроковий період стає, як ніколи, актуальною. В Україні станом на травень 2022 року за підрахунками ООН нараховується близько 7,7 млн. внутрішньо переміщених осіб, в тому числі 2,4 мільйони осіб, що втратили житло.

Влада України разом з МінРеінтеграції намагається забезпечити постраждалих тимчасовим житлом з гідними умовами проживання. Принципи соціалізації, комфорту, швидкості зведення та бюджетності, мають стати основними принципами цього проєкту. Проєктування модульних містечок є одним з варіантів вирішення нагальної проблеми.

Швидкість зведення модульних містечок є основною перевагою, що дозволяє надати тимчасове житло значній кількості людей, які невідкладно його потребують. Модульні містечка бувають, як тимчасовими, так і постійними (є випадки, коли модульне містечко зводилося, як тимчасове житло, але ставало постійним місцем проживання).

Світовий досвід модульного будівництва.